

קרימינולוגיה

קריים = פשע, לעבור על החוק.. אין הגדרה מדויקת לפושע, המונח פשע הוא לא מונח חד משמעי, צריך לזכור שפשע הוא תמיד מונח יחסי, הכוונה ליחסי- יחסי לזמן, למקום, לתרבות, כלומר מה שאנחנו מגדירים כפשע יכול להיות התנהגות נורמלית לחלוטין במקום אחר ולהפך. (לעיסת גת בישראל זה תקין, במצרים=10 שנות מאסר).

ננסה לעמוד על הקשר בין חוק לפשע בסופו של יום, מה שיוצר את הפשע זה החוק, אם נבטל חוקים- נבטל עבירות, אם נבטל עבירות- אין עבריינים... יש כמה פרדוקסים/קריטריונים בין החוק לפשע :

1. נדמה לנו שהחוק משרת טוב לכולם... נגיד גניבה, זה הרי טוב שאסור לגנוב.. אבל אם נסתכל על ההיסטוריה של חוק הגניבה, נראה שהו אלא שירת את כולם אלא קבוצה מאוד ספציפית שעבדו עלינו ונתנו לנו להאמין שזה טוב לנו, דוגמה : חוק איסור גניבה קיים מלא שנים- היו עשירים ועניים, עניים שעבדו אצל העשירים... העניים הרגישו מרומים ולכן לקחו חלק מהתבואה של העשירים.... ומכיוון שלא היה חוק גניבה זה הי המותר והעשירים לא ידעו מה לעשות.. ואז אמרו בואו ניצור חוק שאסור לגנוב.. בארה"ב עד 1920 אנשים הגיעו לשם כדי להתעשר, גם הסינים שהיו כוח עבודה מאוד זול לעומת עובד אמריקאי שצריך לשלם לו מלא זכויות סוציאליות, ואז לא ידעו מה לעשות את מי להעסיק, לסינים יש משהו שאסור להשתמש- האופריום (סם), לכן ארה"ב אסרו את השימוש בזה ואז העובדים האמריקאים המשיכו לעבוד במקומם והסינים יצאו מהעבודה. **לפעמים נדמה לנו שהחוק משרת את כולם, אבל לפעמים הוא משרת קבוצות ספציפיות.**
2. **הרבה פעמים יש חוקים שמיותרים ולא רלוונטיים, אבל משום מה אף אחד לא מבטל אותם..** למשל, היום באנגליה אם אני מעל גיל 14.5 ואני לא יורה פעמיים בחץ וקשת= אני עבריין. אז למה לא מבטלים? לא ידוע למה.
3. **כולם באשר הם- עבריינים.** וזו עובדה. למשל נסיעה באדום...

יש לעשות הבחנה בין 2 סוגי סטייה :

1. **סטייה פורמאלית-** סטייה על כלל שאם אני עובר אותו אז אני צפוי לענישה על פי חוק, הגורם היחיד שמעניש במדינה זה בית המשפט. (סטייה פורמאלית= כל העבירות שיש)
2. **סטייה בלתי פורמלית-** על כלל התנהגותי שאם אני עובר אותו אני אמנם לא צפוי לעונש על פי חוק, אלא לתגובה חברתית. נדמה לנו שבמניעת פשיעה או בהתמודדות עם פשיעה הפך הפורמלי יותר משפיע, אולם זה לא נכון, הפך הבלתי פורמלי, מסתבר שהוא הרבה יותר יעיל במניעת/בהתמודדות איתה.

*במידה ואדם עבר על אחת הסטיות, איזו דרך יש לחברה להתמודד עם ההתנהגות הזו? יש 3 דרכים להתמודדות :

1. **מדיניות אפס=** למשל **חוסר טיפול של המשטרה וחוסר אכיפה** בהומלסים כי אין אפשרות להתמודד עם כולם.. משטרה שיודעת על מכוני ליווי ולא עושה כלום עם זה.. כי זה "לא מעניין" .
2. **הרחבת מעגל=** להרחיב את מה מותר ומה אסור למה מותר ואסור... למשל פעם קעקועים היו אסורים והיום זה נורא מקובל.
3. **הרחקה=** יש התנהגויות שלא משנה כמה זמן יעבור, אני בחיים לא ארחיב את המעגל ולא אקבל את זה, וזה משתנה מחברה לחברה.. ההרחקה המושלמת זה עונש מוות. למשל מאסר, ההנחה היא שככל שבן אדם במעצר הו אלא יעשה עבירות...

תיאוריות

השאלה- למה אנשים מבצעים עבירות? התשובה תלויה במסגרת שממנה אדם מגיע. למשל, אם אני ביולוגרופא, אז אני אגיד- הכל גנטי, האבא עברייני אז גם הילד יהיה.. וזאת תשובה אחת. לעומת זאת, אם אני פסיכולוג- אני אגיד יש לו איד חזק.... ובגלל זה הוא עברייני. ואם אני סוציולוג אני אגיד- הוא גדל בסביבה עבריינית והוא מחקה אנשים... מי צודק? לא ידוע. זה רק מראה את המורכבות שבדבר. נעשה הבחנה בין 3 משפחות שונות של תיאוריות :

- 1. תאוריות סוציולוגיות = הסיבה לפשיעה נובעת מהחברה.**

גיאורג הגל-טוען ש אדם שמבצע עבירות הוא אדם רציונלי, רציונלי זה אדם שמסוגל ויודע להבין את תוצאות מעשיו ואת השלכות התנהגותו, לכן הוא יודע שאם הוא מבצע עבירות הוא ייענש. לדעתו של הגל, יש בעולם איזון בין טוב ורע. שאדם מבצע עבירה האיון הזה מופר.. לכן כדי להשיב את האיזון על קנו אני חייב להעניש. ענישה מחזירה את הסדר על קנו. מכיוון שעברייני הוא רציונלי, אז הוא מבין שאם הוא יעשה עבירה הוא ייענש. ולכן אני כחברה חייב לכבד אותו כאדם כזה, ואני נותן לו את הזכות להיענש, כי אם לא הייתי מעניש אותו- הייתי אומר שהוא חולש נפש ולא רציונלי.

סייקס ומצא- טכניקות נטרול- סוברים שאנשים לא שונים יותר מידי זה מזה, גם עבריינים הם בדיוק כמו אנשים רגילים, עברייני לא יגיד שהוא עברייני, הוא משתמש בטכניקה שהוא לומד מהסביבה, למשל הוא יגיד- לא גנבתי מהסופר... הם גונבים ממני ואני משתווה. יש מספר טכניקות של נטרול :

 - 1. הכחשת נזק- "לא קרה כלום"** גנב כסף מהמדינה- "כולם גנבים הכל בסדר".
 - 2. הכחשת הקורבן- אין באמת קורבן** בתמונה
 - 3. גינוי מגנים- אתה מסתכלים עליי שאני עברייני?** תסתכלו על אחרים- לגנות את מי שמגנה אותי.
 - 4. כולם עושים את זה-** נותן להרגיש טוב יותר..
 - 5. אסכולת שיקו- ניתן לראות שכל שאנשים נוטים להתגורר במרכז העיר- כך יש פשיעה יותר גבוהה.** וככל שמתקרבים לכיוון הפריפריה, כך הפשיעה פוחתת.
- 2. תאוריות פסיכולוגיות = טוענים שהכל תלוי בהתפתחות פסיכולוגית.**

הגישה ההתנהגותית- סוברת שכל גירוי מוביל בעצם לתגובה.

אדלר- טוען 3 דברים :

 - 1. נחיתות- לכולם יש נחיתות.** היא יכולה להיות ביולוגית (לא מספיק יפסורזים...), הנחיתות יכולה להיות כלכלית (אני לא עשיר).. הבעיה היא שזה יכול להפוך לתסביך, זה אומר שאני מנצלת את הנחיתות שלי לטובת צרכים אחרים, למשל- אין לי יד ואני מבקשת מאנשים שיעזרו לי להשיג כסף.
 - 2. עליונות- כל אדם שואף לעליונות..** להראות טוב, לכוח..
 - 3. פיצוי- יש נחיתות, ורוצים להיות עליונים, אז משתמשים בפיצוי- "אני לא כזה יפה.. אז לפות שאהיה משכיל".** אז מחפשים כוח ויוקרה.
- 3. תאוריות ביולוגיות = הכל גנטי.** ואם הכל גנטי אז גם עבריינות גנטית. גובה, שיער, עיניים זה בטוח גנטי. אינטליגנציה ומשקל זה לא דווקא. כדי לדעת אם עבריינות זה תורשתי, זה לבדוק זאת באמצעות מחקרי תאומים. ומחקרים מצביעים על כך שכאשר תאום זהה אחד הופך לעברייני, הסבירות לתאום השני להיות גם עברייני- הרבה יותר גבוהה מאשר מדובר בשני אחים רגילים, ופה זה מצביע על נתון גנטי. תאומים זהים לרוב מקבלים אותו יחס מהסביבה, אז מה משפיע יותר? הגנטיקה או הסביבה? וכדי להתגבר על הסיבה הזו צריך להפריד בניהם. ואם ולמרות שכל אחד גדל במקום אחר ושניהם הופכים להיות עבריינים, מה נוכל לטעון? שזה גנטי. נטרלתי את הסביבה ועדיין הם עבריינים. לא ידוע לגמרי מה משפיע יותר, גנטיקה או סביבה. מה שבטוח זה שגם הביולוגים עצמם לא יכולים להתעלם מהסביבה, ולפעמים היא משמעותית יותר מגנטיקה.

טיפוסי גוף- האם יש קשר בין מבנה הגוף שלי להשפעה על האישיות שלי?
עושים אבחנה בין 3 טיפוסים שונים של טיפוסי גוף :

 - 1. אקטומורף- רזה- נוצר** משכבת העובר החיצונית ממנה מתפתחת מערכת העצבים, האנשים האלה בד"כ בעלי מסת שריר ושומן נמוכה, גבוהים וצרים.
 - 2. אנדרומורף- שמן- נוצר** משכבת העובר הפנימית ממנה מתפתחים מערכת העיכול והקרביים. מבחינה ויזואלית מסת השריר תהיה נמוכה, מסת שומן מאוד גבוהה, הבטן יותר גדולה מהיקף החזה.
 - 3. מזומורף- שרירי- נוצר** משכבת העובר האמצעית ממנה מתפתחים מערכת השלד והשרירים, מבחינה ויזואלית הוא בעל מסת שריר גבוהה, מסת שומן נמוכה, היקף החזה גדול מהבטן, שפתיים וצוואר עבים.

שלדון- טוען שיש קשר התנהגותי עברייני בין טיפוס של הגוף לאופי. למעשה, **האקטומורף הרזה**, מבחינת האופי שלו, הוא טיפוס מופנם ורגיש, מאוד קשור למשפחה שלו, הוא לרוב לא יהיה עברייני, אבל אם הוא בכל זאת יהיה עברייני- העבריינות שלו תהיה בגלל סיבה שנובעת ממשבר בבית.

האנדרומורף השמן, אדם שכף לדבר איתו, טיפוס שלא יהיה עברייני, אבל אם כן- העבריינות שלו תהיה כזו שלא מצריכה קימה מהכסא, יותר מחשבים, חיילים.. 2ה הראשונים פחות עניינו את שלדון.

המזומורף- קוצים בטוסיק, לא יכול לשבת בשקט, מלא אנרגיות, נוטה להסתבך עם החוק, לדעת שלדון זה הטיפוס הכי עברייני. בארה"ב רוב העבריינים מתאימים לטיפוס זה.

*החיסרון בתאוריה של שלדון זה שהוא היה סלקטיבי, והוא בחר לתאוריה שלו רק את האנשים שמתאימים במבנה הגוף. הוא התעלם מרזים ושמינים...

תיאוריה נוספת ביולוגית – מדניק עשה הבחנה בין שני סוגי אנשים בין המוחצנים למופנמים. למוחצנים הוא קרא- אקסטרוורטים ולמופנמים קרא אינטרוורטים ההבדל בין שניהם התבטא במהירות של הפעילות המוחית, אצל המוחצנים הפעילות המוחית היא יחסית יותר איטית, מה שגורם להם לא לחוש תחושות של פחד והם בגלל זה זקוקים למערכת של התניה ולמידה וענישה הרבה יותר גדולה. לעומת זאת המופנמים הינם בעלי פעילות מוחית מאוד מהירה מה שגורם להם ללמוד מאוד מהר צריכים פחות התניות, הם הרבה יותר חוששים לעבור על החוק. אצל האינטרוורטים(המופנמים) די בהם מחשבה על ביצוע עבירה פלילית כדי לא לבצע עבירה פלילית.

סמים:

מה ההגדרה לסם? לא נימצא הגדרה, כל מאמר ייתן הגדרה אחרת. למרות השונות שבהגדרות השונות, אם יש הגדרה שהיא פחות או יותר מקובלת על מרבית החוקרים היא- כל חומר כימי או טבעי שמשפיע על המבנה או התפקוד של כל בעל חי או אדם. אקמולאדוויל- זה סם, הקפה זה סם וכו'. אם לוקחים סטרואידים שמשנה מבנה של עצמות זה סם. שימוש לרעה בסם הכוונה זה סם שנקלח ללא מרשם רופא, כל התרופות אלו סמים, אבל זה לא סמים זה תרופות (עבודה בעיניים). לעיתים יש תחושה שמי שעושה שימוש לרעה בסמים לוקח לצורך "היי" נדמה שמי שעושה זאת זה בני אדם בלבד. אלכוהול, מכינים מתסיסה של סוכר פירות, הפרי שבשל יתר על המידה הופך לאלכוהול. **מיתוס-** הבחנה בין סמים קלים לסמים קשים אין דבר כזה! לא קיים דבר כזה המיתוס הזה לא נכון בגלל 2 סיבות:

- 1) **סיבה משפטית-החוק לא עושה הבחנה בין סמים קלים לקשים מתייחס אליהם כמקשה אחת.**
- 2) **הטענה המהותית-** מה זה סם קשה? איך מגדירים? אם אני מגדיר כסם שגורם להכי הרבה מוות, ניקוטין סיגריות גורמות למוות בעולם ובכל זאת מרבית המקומות לא מגדירים את זה כסם. אין אדם שמת מקאניס למה זה אסור וזה מותר? סם מסוכן זה סם שהמחוקק אסר אותו.

ישנם 4 מושגי יסוד:

- 1) **תלות פיזית-** אם אני יפסיק את החומר, אני יחוש תסמונת גמילה-מכונה בשפה העממית "קריז" או עושים שימוש לא נכון במושג. "קריז" ושפעת זה אותם תסמינים. מדובר בכאבי עצמות ושרירים בלתי פוסקים, הקאות, בחילות, רצון למות, הבעיה היא שאנו יודעים שדי בכך שניקח מנה קטנה ואתה מחלים בגלל זה הגמילה היא קשה.
- 2) **תלות נפשית-** הגמילה הפיזית קשה ככל שהיא תהיה, אחרי 10 ימים אתה נקי לחלוטין כאילו "החלמנו משפעת" בחזרה לחיים. זו לא הבעיה, הבעיה היא התלות נפשית הכוונה היא כמעט הגעגעוע לסם, מי שמכור קוראים לזה "דודא"-בערבית זה "תולעת שמסתובבת בבטן". זה לא עובר אף פעם.
- 3) **סבילות-** הכוונה שהמוח התרגל או התאזן עם כמות מסוימת של חומר ולכן בכדי לחוש באותן תחושות אני חייב להגדיל את המינון. מנת יתר – כשמשמשים בסמים אין דבר כזה מנת יתר, כשפסיקים להשתמש אז יש מנת יתר.
- 4) **שלושת המונחים יחד זה "התמכרות"-** המונח הזה שאנו עושים בו שימוש לא נכון חייב לכלול במצטבר את שלושת אלו, במילים אחרות די בכך שאחד הרכיבים הנ"ל לא מתקיים זו לא התמכרות. למעשה אפשר לספור על פחות מיד אחת את מס הסמים שגורמים להתמכרות, כמעט כל הסמים לא גורמים בכלל להתמכרות.

משפחות הסמים:

יש חלוקה של סמים, החלוקה הפחות מקובלת זה הבחנה בין סמים טבעיים לכימיים זו הבחנה שמרבית החוקרים לא מקבלים.

הבחנה היותר מקובלת זו הבחנה בין 3 קבוצות ראשיות וקבוצה אחת משנית:

- 1) **סמים מרדימים/מדכאים-** נקראים כך כי הם מדכאים ומרדימים את מערכת העצבים המרכזית ולכן הם משמשים גם כמשככי כאבים הסם הכי נפוץ במשפחה הזו זה "אקמול"- סם שגורם להכי הרבה מוות.
 - **הסם הנפוץ ביותר במשפחה הזו "אלכוהול",** מופק מתסיסה של סוכר פירות לוקחים את הסם הזה כי בדרך כלל הוא גורם לשחרור מדכא עקבות, לעשות מעשה אמיץ. יש קטע חברתי שלא יכולים לחשוב על ליהנות בלי אלכוהול, למשל תזונה שאין בה בר אקטיבי, בר מצווה, קריוקי עם חברים כו' חייב להיות אלכוהול זו התרבות. האטרקציה החברתית פעם הייתה מאוד גבוהה, היום בעידן שלנו חוזרים הביתה ויש את ההתמכרות לטלפונים ולא יוצאים מהבית, אין אינטראקציה. לא עושים משהו כיום בלי השפעת אלכוהול - היא דרך הכרחית.
- כשאלכוהול מגיע 0.11 גרם בדם אתה מוגדר שיכור שכמות היא 0.5 אתה תאבד הכרה, בגלל זה של איבוד הכרה זה "סם אונס" אין דבר כזה באמת פשוט אותו אדם עושה בזה שימוש שאדם שאיבד הכרה ואותם נערים מנצלים את זה.

איבוד הכרה הוא הכרחי כי שהכמות היא 0.55 זו סכנת חיים ולכן הגוף מעלף אותך הוא שמר עלך בחיים. כמה שותים כדי להגיע ל-0.1 להיות שיכור הכמות שצריכים לשתות תלויה בהרבה משתנים ראשית זה תלוי אם אתה גבר/אישה. גברים משתכרים יותר לאט מנשים באותה כמות, בגלל אחוז רקמת השומן שאצל האישה יותר גבוהה. הכל תלוי גם אם אכלנו לפני או לא, כמות של פחמימות גדולה מנטרלת את השפעת האלכוהול, לכן על בטן ריקה האלכוהול ישר קופץ, אם אנו רגילים לשתות או שלא. הפן הפסיכולוגי האם אנו רוצים שהסם ישפיע עלינו או שלא. אחד השילובים הכי קטלניים זה אלכוהול וקנאביס ביחד. אלכוהול זה רעל אם שותים יותר מידי רעל אנו מקיאים וזה טוב כי אנו פולטים את הרעל מהגוף בקנאביס יש חומר שמדכא הקאה ולכן אם שותים מספיק כדי להקיא ואתה לוקח קנאביס אתה בסכנת חיים "הרעלת אלכוהול". יש קשר מובהק בין אלכוהול לבין אלימות ההנחה שהאלכוהול מוריד לכם את כמות הסרטונים במוח, אם זה נמוך זה קשור להתנהגות אגרסיבית. אבל זה רק ההסבר הביולוגי. הציפייה שלנו מהאלכוהול היא שונה. האלכוהול אופן מובהק קשור להתנהגויות של אלימות.

- **סם אונס - GHB** אבקה לבנה שמערבבים במים מתמוסס בקלות חסר צבע וחסר טעם, אומנם אם מערבבים במים בלבד אז הטעם הוא מלוח קצת אבל בברים זה אלכוהול או משקה ממותק אי אפשר להרגיש, גם כמות קטנה שלו מרדימה. שנרדמים לא זוכרים כלום ולכן אפשר לנצל את זה לרעה כעבור 12 שעות לא נשאר כלום במערכת הדם. מהסיבה הזו עד היום במדינת ישראל לא הוגש כתב אישום אחד על שימוש בסם אונס. זאת למרות שעל פי הערכות משטרה יש בכל סופ"ש בין 30-40 מקרים. הסכנה שתמונה בסם אונס זה שהוא סם מרדים מאוד חזק ומינון גבוהה הוא עלול להרדים את שריר הלב.

- **סם ארואין** מופק מצמח הפרג הוא מכונה סם המוות, כשמזריקים את הסם הזה זה סתם נוראי בשימוש הראשוני, בחילה, הקאה. כדי להתמכר לארואין צריך 30 שימושים רצופים יום אחר יום, אם התמכרת אחרי 30 יום זה "חתונה קטולית" אין אפשר להפריד לעולם. איך מרגישים שמכורים? בשניות הראשונות חווים חוויה שהיא דמוית אורגזמה חוויה שנמשכת 60 שניות כעבור 60 שניות נכנסים למצב שנקרא "צלילה", אין כאב, אין רעב, אין צמא אין פחד, אין דחף מיני מצב הכי קרוב לעובר. 8 שעות של "צלילה" אתה מתעורר ב"קריז" וכשאתה בקריז אתה חייב את המנה הבאה, אתה לא יכול לעבוד אז אתה נע ממנה למנה. (ממקום למקום לחפש את הסם).

(2) **מעוררים/ממריצים** כי הם מעוררים את מערכת העצבים המרכזית מכניסים כמות גדולה של צמחן למוח אז אתה ב"היי".

- **הצמח המעורר זה קוקאין** - מופק מצמח קוקה, הסנפה בשורות, חוויה "אלוהית" "לדרוך על עננים", התמכרות נפשית. האינדיאנים גילו שכשהם לועסים את עלי הקוקה הם מתפסים על ההרים בקלות, הסם הזה מעובד לאבקה לבנה מחולק לשורות ואז מסניפים אותו הוא נקלט ישירות במוח. הוא מחדד מאוד את החושים, והכל בהיר אתה בפקוס טוטאלי ושכשזה עובר הכל נהיה אפור ומשעמם. לסם הזה יש הרבה תופעות לוואי, בשימוש ממושך הוא יוצר תחושת נימולים בידים, צמרמורת, תחושה שהם חייבים לקחת סכין ולהוציא את זה נהיה פסיכטי. הסם הזה נקרא "סם העשירים" כי הוא יקר. יש הטוענים שעורכי דין לוקחים אותו, אחד הנגזרות של הסם הזה. קוקאין טהור נקרא "קריסטל".
- את הקראק מעשנים – זה למעשה קוקאין שמלכלכים אותו ומערבבים אותו עם סודה לשתיה, (אין אותו בארץ). כשאר לוקחים שכטה ושואף עשן יש פיק של "היי" מאוד גבוהה אחרי 2 דק זה יורד.
- **אקסטזי/אמדי** - כדורים צבעוניים, סם "המסיבות/טבע" נקרא גם "סם אהבה" אתה אוהב את כולם וכולם אוהבים אותך. חומר שמכינים אותו בבית חרושת, לא טבעי. החומר הזה לא ממכר בפיזי הוא נקרא סם האהבה וסם המסיבות כי הוא נותן המון אנרגיות. החיסרון שלו שהוא גורם להתייבשות והוא מעלה את הטמפרטורה של הגוף ולכן חייבים לשתות הרבה.
- **סטרואידים** - פותחו בגלל ילדים של שלא התפתחו (גמדים) זקנים שמאבדים מסת שריר ואנשים עשו לזה שימוש לרעה, הסטרואידים מכניסים מולקולות של מים לתוך השריר, "מנפחים" אותך. ההתאוששות היא מאוד גדולה אתה כמעט ולא נפצע. יש לזה המון חסרונות זה גורם לשיעור יתר, הפוטנציה, מעוות את העצמות ומוות.
- **ריטלין** - הוא סם מעורר יחד עם זאת שמדובר באנשים שסובלים מהפרעת קשב וריכוז אשר מלווה בהיפראקטיביות (ADHA) לסם הזה יש אפקט מדכא, אבל רק אותן בלבד הוא מדכא את היתר הוא מעיר.
- **קפאין** - מוצר שנמכר הכי הרבה בעולם, סם לכל דבר התמכרות נפשית "אי אפשר בלי הקפה", עודף קפאין מעלה דופק, לחץ דם, קשיי שינה. לקפאין יש 3 פעולות הפעולה הראשונה והדומיננטיות שלו זה על מערכת העצבים הוא פשוט מעורר. המערכת השנייה

והפחות דומיננטיות זה על מערכת השתן. התפקוד השלישי שהוא הכי פחות דומיננטי זה שריפת שומן, כדי שזה כן ישרוף שומע צריך 2 קריטריונים : הראשון- להיגמל מקפאין 5 ימים לפחות השני- לצרוך ללא סוכר וללא חלב

- **סמי פיצוציות**- למשל הנייס גרי, יש בו חומר שבמהותו מופק מהקנאביס "באז", וערבבו עם זה צמחים מסוימים ויצרו את סמי הפיצוציות. בהתחלה זה היה חוקי, והיום לאחר "חוק הנגזרות"- אין זה משנה עם מה אתה מערבב את החומר- זה לא חוקי.

(3) **הזיונים** מהמילה הזיהו הלוצינגנים – נקראים כך כי הם יוצרי הזיות ומשנים לנו את תפיסת המציאות.

- **LSD** סם פסיכודאלי. ניתן לראות קולות, פרצופים, הכל זז, מדמיינים את עצמו כמשהו אחר... זה בעצם בולקרטון ששמים על הלשון, הוא מתמוסס בקלות, טעמו מלוח, 200 דק' ראשונות אין כלום, לאחר מכן יש תחושה קשה של יובש, ואחרי שעה זה מתחיל והכל משתנה- שהטריפ רע, כולם יכולים להראות מפלצות ואפשר להגיע למצב של רצח. הסם משפיע למשך 12 שעות ולכאורה חוזרים לאחר מכן חוזרים לחיים הרגילים. לא לוקחים את הסם הזה בגלל 3 סכנות: 1. טריפ רע, 2. "הבזק זיכרון/פלאשבק"- כשהסם מגיע למוח והוא מצוי במרכז התא אז אתה רואה את המציאות שונה. כעבור 12 שעות מרבית החומר עוזב את התא, אבל יש לפעמים שרידים מהחומר שנדבקים לדפנות השומניות של התא ולפעמים כעבור כמה חודשים זה עוזב את הדפנות וחוזר למרכז והתוצאה שאתה חווה את אותה תחושה. 3. הסיבה הכי בעייתית סכיזופרניה- חוויה את המציאות בצורה אחרת כאילו הם על LSD כל הזמן. לעיתים עוברת בתורשה, מדובר בגן רסיסיבי, גן שלא בהכרח מתבטא בדור המין הראשון
- **קנביס**- מתחלק ל 2 סוגים – מריחואנה וחשיש. החומר הפעיל בקנביס זה THC, ההבדל בין מריחואנה לחשיש- זה כמות ה THC. הסם גורם לתחושת "היי" והוא משמש לסוג של תבלין- הוא מעצים רגש קיים כלומר, אם אדם בתחושת דכאון זה יעצים את הדאון ולא יגרום ל"היי", ולהפך. 95% מהמשתמשים בו עושים זאת כאמור על רקע חברתי, יחד עם זאת 5% הם אלה שמשתמשים באו באופן קיצוני-הסטלנים, והם מתווגים כסוטים גם ע"י המשתמשים עצמם. הקנביס גורם לשיגעון. עד שנות ה 30 הוא היה מותר. מי שהייתה אשת הנשיא נלסי גיידן רצתה לקדם את עצמה פוליטי, מי שהשתמש אז בקנביס היו השחורים, ונלסי טענה שהסיבה לכך שהם רוצחים ואנסים זה השימוש בקנביס. היום הטענה הזו היא בדיחה אין אחד שמשתגע מקנביס. הקנביס פוגע במוטיבציה, מי שמשתמש בקנביס לאורך זמן טוען שיש לו מוטיבציה נמוכה לביצוע דברים, אבל, לא ניתן לדעת אם הקנביס פגע לו במוטיבציה, או שאנשים שהם חסרי מוטיבציה משתמשים מוטיבציה. כשמדובר בגבר הקנביס פוגע באיכות הזרע, וכשמדובר באישה הרה זה פוגע בעובר. במחקר שנעשה בארה"ב בקרב 65 אלף נשים שהשתמשו בקנביס בהיריון- נמצא אצלן שהסכנה לעובר היא לא הייתה יותר גבוהה מנשים שלא השתמשו.
- בעד ונגד הקנביס. **בעד**- 1. תיוג- כשהסם הוא אסור אני מתייג כעברייני את כל מי שמשתמש. 2. חוק ללא שיניים- אין אכיפה אז למה לאסור? 3. פיקוח-כשקונים קנביס ברחוב הוא לא נקי, בדי"כ הוא מרוסס. ואם המדינה תמכור זה יהיה נקי. 4. עלות- כשהסם הוא אסור על פי חוק אז המוכר מסתכן ולכן הוא מעלה את המחיר, לעומת זאת כשהמדינה מוכרת את זה, היא יכולה לפקח על המחיר. נגד- 1. מוסר- אם אנחנו נתיר קנביס מה זה יגיד על המוסר? 2. מדורן חלקלק- זה פתיחת שער, נתחיל בקנביס ונעבור להרואין. 97% מהמשתמשים בקנביס נשארים בו ולא עוברים. אבל, כל המשתמשים בהרואין- התחילו בקנביס. 3. נזק בריאותי-קנביס מזיק לבריאות.

1. אקוטית- מה ההשפעה העשווית של קנאביס = פוגע בזיכרון לטווח קצר, *תופעת המאנצ'ס- פותח תאבון.

2. כרונית- אני משתמש בקנביס 10 שנים, מה כבר יקרה לי? השפעה לטווח רחוק. חולשתם של מחקרים זה שהם בהכרח לרוב מבוצעים על עכברי מעבדה שהינם קטנים ולא חיים לאורך זמן ומואבסים באותו חומר, ואכן המחקרים מצביעים שלאחר תקופה של שימוש יש פגיעות, אבל.. אני בני אדם ולא עכברים ויכול להיות שלא נגיב באותו אופן.

מריחואנה- מופקת מעלים שהם בצבע ירוק, יש פחות THC מאשר בחשיש, פחות מ 1%, זה מגיע בקופסת גפרורים. במריחואנה רפואית יש בין 20%*24 THC.

- **חשיש**- מופק מפרחים שהם בצבע חום,
- ***משפחה משנית**- נדיפים, יש להם אפקטים מעוררים וגם הזיונים, אולם לא ניתן לשייך אותם באופן מוחלט למעוררים או להזיונים. אלו סמים שאנו שואפים את ההדים שלהם למשל: דבק מגה, טוש מחיק, אציטון, גז מצתים וגו בכלל, דלק.
- אין מחלוקת בשימוש כרוני, זה גורם לפגיעות מוח, בשימוש העכשווי האקוטי הסכנה שלהם היא עקיפה ולא ישירה.

סמים, שכרות וענישה :

כל חברה באשר היא מתייחסת לסיטואציה של שכרות, כלומר למצב שכתוצאה מנטילת הסם האלכוהול האדם ביצע עבירה. בהקשר זה נעשה הבחנה בין 2 סוגים של דברים :

1. התנהגות שהיא מותרת, אבל תחת אלכוהול זה אסור- לדוגמה נהיגה שהיא מותרת, אבל לא בנהיגה. הרציונל הוא שהשכרות מונעת מהאדם את הזהירות המתחייבת מאותם מצבים.
2. התנהגות אסורה, והיא נעשית תחת השפעת אלכוהול- למשל תקיפה.

סעיף 34 ט' קובע- שמי כתוצאה מנטילת הסם האלכוהול לא היה יכול להבין או להימנע מהמעשה, המחוקק רואה את השיכור כחולה נפש. אבל לעינים אנחנו כן נטיל אחריות על השיכור למרות שהוא לא ידע מה הוא עושה וזאת בגלל "פעולה חופשית במקור"- מתייחסת ל2 שלבים :

* בשלב הראשון האדם באופן רצוני וחופשי לוקח סמים אלכוהול

* בשלב השני הוא ביצע עבירה שהו אלא היה מודע למעשיו ולכן אנחנו נטיל עליו אחריות גם אם הוא לא היה מודע למעשים מכוח השלב הראשון. נכנסת למצב של שכרות- אל תתלונן.

-המקרה היחיד שבו אדם יקבל פטור כתוצאה משכרות זה המקרה שבו נטילת הסם לא הייתה רצונית ומבחינה (בדרך לכתונה עוצרים בוגאס שרק אחד שם להם סם ורק הוא נשפט).

אלכוהול- אלכוהול מותר חוץ מנהיגה. העונש זה מאסרו קנס. משפטית המילה או משמעותה ו' החיבור. לכן זה גם מאסר וגם קנס. אבל כשמדובר בעבירה ראשונה ולא גרמתם למוות של מישהו- לא יכניסו אתכם למאסר, אבל כן יהיה קנס. אבל העונש היותר חמור זה- "הורשע נאשם" על סמך נהיגה בשכרות. בית המשפט יפסול אותו מלהחזיק/לקבל רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת משנתיים ימים.

נהיגה בשכרות- עד דצמבר 2005, שיכור לעניין נהיגה, היה מוגדר כאדם ששוטר או מישהו חיצוני אחר היה מתרשם על סמך התנהגותו שהוא שיכור. שכרות היה רק התרשמות, לא היה שום דרך להוכיח שכרות (מספיק ששוטר הריח אלכוהול והניח שהאדם שיכור), בגלל בעייתיות זו, החוק בישראל שונה ונקבע ששיכור הוא מי שנמצא אצלו בדם כמות של 240 מיקרו גרם של כוהל בליטר אוויר נשוף. (הצליחו להוכיח שהינשוף לא אמין ב100%, ומה שעשו זה להעלות את רמת הביטחון ל400, הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי במקרה של עוזרי מלכה שנתפסה על 315, בית המשפט המחוזי קבע שהוא מקבל את כל קביעותיו של בית המשפט הקודם, כאשר הנחה שבית המשפט פעל במקצועיות ו בנאמנות ובכל זאת, הרף שהציב בית המשפט השלום היה גבוה מידי, ולכן מורידים את זה ל- 290). בגלל הבעייתיות הזו, המפכ"ל נתן הוראה למשטרת ישראל לפיה עליה להתחיל לאכוף את השכרות רק מ290.

29 במרץ 2010, המחוקק קבע חוק חדש שמיועד רק לנהגים צעירים (עד 24) וכן נהגים מקצועיים (מי שנהיגה זוהי מקצועו), כלפיהם נקבע רף מאוד מחמיר של 50 מק"ג.

בהנחה ונהגתם שיכורים, איזה עונש ניתן להטיל עליכם? 2 סוגים של עונשים :

- 1- עונש של מאסר או קנס (יכול להיות גם וגם)
- 2- שלילה שלא תפחת משנתיים

שימוש יתר הסמים- פקודת הסמים המסוכנים עושה הבחנה בין מספר שונה של שימושים :

- 1- שימוש בהחזקה לצריכה עצמית- מה שמשנה זה הכמות שאתה משתמשו מחזיק. ברור שככל שהסם יוגדר "כקשה" יותר כך הכמות שתוגדר תהיה נמוכה יותר וההפך. קנאביס עד 15 גרם, הרואין זה 0.3. העונש זה עד 3 שנים.
 - 2- שימוש והחזקה שלא להחזקה עצמית- אם למשל נתפס אצל מישהו יותר מ15 קנאביס, זה כבר עובר לשלב השני שזה לא להחזקה עצמית, כי זו כמות גדולה... העונש זה עד 20 שנה.
 - 3- גידול והספקה לסחר- לא משנה איזה כמות גידלת- זוהי עבירה חמורה, הספקה זה מתן סמים ללא תמורה, סחר זה מתן סמים תמורת תשלום. העונש על שלושתם עד 20 שנה.
- איך יכול להיות שהעונש זהה פה בשלושתם? יש 2 תשובות :**

*מדובר ב20 שנה, בתוך זה יש שיקול דעת מאוד רחב, אם החזקתי סמים שלא לצריכה עצמית, העונש יהיה קרוב למשל 0-20, אבל כשסחרתי זה יהיה קרוב ל20.

*מי שבית המשפט הכריז עליו כסוחר סמים, פקודת הסמים מאפשרת לקחת את כל כספו ורכושו של העבריין ושל בת זוג, ושל ילדיו הקטינים, וכל אדם שכסף או רכוש הועבר אליו ללא תמורה בתקופה שקדמה 8 שנים להגשת כתב האישום.

- 4- הדחת קטיין- משכנע קטיין להשתמש בסם זו העבירה הכי חמורה שקימת. העונש הוא עד 25 שנות מאסר.

- לגבי אדם שסוחר בסמים "קשים", זאת בהשוואה לאדם שסוחר בסמים "קלים", האם צריכה להיות הבחנה לעניין הענישה?

סחר בסם הוא סחר בסם, גם אם הוא אינו מהקשים שבניהם, מה שמשנה זה שהאדם תמורת בצע כסף, היה נכון ומוכן להשחית את גופם ונפשם של אחרים.

מה לגבי נסיבות אישיות? במקרה שאדם באמת סובל ממצוקה...
סיבות אישיות לא משחקות את התפקיד.

עבריינות וסטייות מין

לא כל עבריינות מין היא סטיית מין, ולהפך. למשל- אין ספק שאונס זה עבריינות מין, אבל זה לא סטיית מין. אין ספק שיש **מתאסוקשר** מובהק בין תחושה סובייקטיבית של אושר לבין יחסי מין. שאני אומר סטיית מין- הכוונה היא שאנשים מקיימים יחסי מין בדרך שמרבית האנשים לא נהנים מהם ואפילו נגעלים מהם. ההתנהגות המינית אצל בני אדם מתחילה כבר עם ההיולדות שלנו, וזאת בד"כ באמצעות הסביבה, מעצבים את ההתנהגות המינית כבר כשתינוק נולד. ילדה שהיא בגן מראה התנהגות גברית, אז ההורים לא נלחצים.. אבל אם זה יהיה הפוך עם הבנים זה יהיה נורא. השם הכולל לסטיות מיניות זה **פרפיליה=סוטה**. כדי שאדם יוגדר כפרפיל, הפרפיליה צריכה להיות ההתנהגות המועדפת עליו ולא שאין לו ברירה. כל הפרפיליות, הן תמיד יחסיות, לזמן, למקום, לתרבות. יש מקומות שבהם לשכב עם קטינים זה לגיטימי לחלוטין, יש כאלה שיגידו שברית מילה זה גם סטייה. הכל יחסי. סטייה יכולה להיחשב ככזאת אם היא מופיעה בספר שנקרא DSM : ספר האבחון הפסיכיאטרי האמריקאי שאנחנו עובדים לפיו. עבריינות מין וסטיית מין קשורים במתאם להפרעות בתפקוד המיני, לעיתים אדם שיש לו בעיות בתפקוד המיני, עלולים להתפתח אצלו סטיות מיניות. מדברים על 4 שלבים ביחסי מין שבכל שלב יכולה להתפתח בעיה כלשהי:

- 1. גירוי-** מתבטאת אצל גברים בזקפה, וסיכהרטיבות אצל אישה. הבעיה הנפוצה ביותר אצל גברים זה חוסר יכולת להגיע לגירוי, כאשר פעמים רבות הסיבה לכך היא חרדה. אצל נשים גם חוסר יכולת להגיע לריבוי, כאשר פעמים רבות זה תרבותי (תרבויות שאסור שם ואז כשזה קורה אז יש את החוסר נעימות).
- 2. רמה קבועה-** היכולת של גבר לשמר זקפה ושל אישה לשמר סיכה. כאשר אותם מנגנונים של חרדה ברמה הראשונה נכונים גם ברמה הזו.
- 3. אורגזמה-** מתבטא אצל גבר בפליטה, ואצל אישה בכיווץ הרחם. אצל גבר כמעט באופן מוחלט יש פליטה, אצל אישה לא כולם מגיעות להגיע לאורגזמה וזו לא בעיה כי זה נפוץ. אצל גבר הפוטנציאל האורגזמי היא תלויה גיל, גבר בגיל 18 במהלך 24 שעות יכול להגיע בממוצע ל7 אורגזמות, ובגיל 45 ל21.
- 4. הירגעות-** תלוי מאוד בשלב השלישי. אם הייתה אורגזמה השלב הזה הוא מאוד מהיר יש צניחה מאוד מהירה. אם לא הייתה אורגזמה, השלב הזה יכול להתארך 6 שעות

סטיות מין

- 1. סדזים ומזוכיזם-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות שימוש בכוח. בעוד שהסדיסט אוהב להפעיל בעצמו את הכוח, המזוכיסט אוהב שמפעילים כלפיו את הכוח. ההבדל בין הפרפיל לנורמלי, בעוד שהנורמלי יכול ליהנות גם ממין רגיל וגם ממין פרפילי, הפרפיל יכול ליהנות רק ממין סוטה. בהתייחס לפן החוקי, בגרמניה, ארה"ב, אנגליה- מדינות דמוקרטיות, ההתנהגות הזו היא חוקית ולגיטימית. בישראל הסכמת הקורבן לא מהווה פטור מאחריות פלילית- מגישים נגדם כתב אישום.
- * באופן כמעט מוחלט, כל סוטי המין הם גברים, זה נורא נדיר שאישה פדופילית, ולכן הספרות כמעט לא מדברת עליהם. לכן אומרים סוטי מין הכוונה גברים. יש 2 גישות שונות שמנסות לענות על השאלה של למה? א* הגישה האבולוציונית- על פי גישה זו, השונות בין גברים לנשים נובעת בעיקרה ביכולת השונה של כל אחד מהמינים להביא צאצאים לעולם. הזכר בטבע יכול להביא באופן תיאורטי אלפי ילדים לעולם, אבל זה הופך את הגבר לקל דעת כי הוא עובר מנקבה לנקבה. מצד שני, הנשים, יכולות להביא ילד אחד כל תקופה מסוימת. הדבר הזה עושה את הנקבה לשקולה, לכן היא תחפש ביטחון ועתיד. בגלל שהזכר מונע רק לדבר אחד, אז הרבה יותר קל לו להיות "חפצי", להסתכל על יחסי מין כאילו זה חפץ. *התיאוריה הפמיניסטית- תיאוריה זו אומרת שאין שום הבדל בין גבר לאישה. ההבדל היחיד זה הבנייה חברתית, הן טוענות שהחברה מלמדת אותנו מהרגע שאנחנו קטנים שעל הגבר להיות חזק, דומיננטי, אלים, ולכפות את עצמו בין היתר על אישה, לכן קל יותר לגבר להיות אנס.
- 2. וורויזם-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות מציצנות. אותם גברים יודעים בדיוק מי גרה איפה ומתי היא מתקלחת מתלבשת וכו'. הם מגיעים במיוחד כדי להציץ בשעת המקלחת.. ותוך כדי אם הם יכולים הם מאוננים. אם הוא נתפס הוא בורח למקום קרוב ויאונן במקום קרוב. מבין כלל הסטיות מדובר בסטייה הכי נפוצה.
- 3. אקסבציוניזם-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות חשיפת איבר מין בפני האחר. מה שעושה להם את זה, זה הבהלה שהם עושים לאחר.
- 4. פטישיזם-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות חפץ ששייך למין האחר (למשל נעל עקב, תחתונים...), עם הנעלאותו חפץ הוא מגיע הביתה ומאונן.
- 5. אורופיליה-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות ריחומגע של שתן.
- 6. קורופיליה-** היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות צואה.

7. נקרופיליה- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות מגע עם גופות. מבין כלל סטיות המין, מדובר בסטייה הכי חריגה, לא ברור האם אותה החריגות הזו נובעת ממיעוט האנשים פשוט אין מי שיתלונן. מכיוון שיש קושי אובייקטיבי להגיע לאותו מושא, אז הם עובדים במקום ששם יש גופות.
8. זואופיליה- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות מגע עם בע"ח.
9. טרואילוזם- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות אדם אחר שצופה בך מקיים יחסי מין.
10. גרונטופיליה- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות מגע מיני עם זקנים. לא ממניע כלכלי, אלא ממשיכה אמיתית.
11. התחככות- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות התחככות עם אחר. (אדם עם מרצדס יקרה, אבל יעלה על אוטובוס כדי להתחכך).
12. נימפומניות/דון ג'ואן- אנשים הנמצאים בחיפוש אובססיבי אחר מין. לא ברור מה הם מחפשים, אם זה אהבה ריגושים... והם לא נהנים מזה.
13. טרנסוסטיות- היכולת להגיע לסיפוק מינית או עוררות מינית באמצעות לבישת בגדים של בן המין האחר.
14. טרנסקסואליות- אנשים שמרגישים כלואים בגוף שלא שייך להם, והם יעשו הכל כדי לשנות זאת.

*יש לציין שכלל הסטיות יכולות לעבור עידון חברתי, ניתן לומר שבעוד אנחנו הנורמליים יכולים ליהנות גם ממין רגיל וגם ממין סוטה, הפרפיל(כלל הסטיות) יכול ליהנות רק ממין סוטה.

15. אונס- לא מוגדר כסטיית מין. אין שום קשר בין מין לבין אונס. אבל בכל זאת יש קשר כלשהו בין אונס לבין מין, והקשר קיים בגלל 3 סיבות :

*ראשית, יש גברים שמה שעושה להם את זה זהו הכוח שנית, יש גברים שבגלל שהמעשה מוגדר כאסור אז הם רוצים אותו.
 *אצל גברים מסוימים האונס מהווה מעשה תכליתי כדי להשיג מין, כלומר, אם לא תתנגדי- זה ייעצר.
 -ההגדרה הנכונה והמקובלת לאונס- שאונס הוא תמיד מעשה תוקפני, אולם המניע שלו יכול להיות גם מיני.. אין מוסכמה למה זה אונס, זהו רצף של מעשים והרצף מקבל הגדרות שונות :

1. צרה קיצונית- קצה הסקאלה, אונס הוא רק כאשר האישה צריכה לבחור בין שניים, להירצח או להיאנס, אם היא יכלה לבחור את התהליך הזה בלי להירצח זה לא יהיה אונס.
2. רחבה קיצונית- הקבצה השני של הסקאלה, זו גישה שמקובלת רק על מספר קטן של פמיניסטיות לסביות, כאשר על פי הגדרה זו כל מגע מיני בין גבר לאישה אפילו בהסכמה- הוא תמיד אונס. לגישתן, יחסי המין מהווים התנהגות פטריארכלית שבאמצעותו הגבר כופה את עצמו על האישה ולכן כל מגע מיני הוא אונס.

3. צרה מתונה- מקובלת על מרבית התושבים בארה"ב ועל מיעוט מהחברה הישראלית, הגישה אומרת שמקומה של האישה בבית והיא צריכה גבר חזק שישמור עליה, אי לכך אם היא תופסת טרמפיס/הולכת לבד לברים/עולה לגבר זר הביתה/מתלבשת פרובוקטיבית/נשארת רווקה זמן ממושך- אז אם היא נאנסת שלא תבוא בתלונות, יש לה אשמה תורמת בזה.

4. רחבה מתונה- עפ"י גישה זו, זכותה של האישה על גופה. אי לכך, מותר לאישה ללבוש מה שהיא רוצה, לרקוד איך שבא לה ועם מי שבא לה, לעלות לבית עם מי שבא לה ואפילו להיות איתו עירומה, אולם בנקודה מסוימת כשהיא אומרת 'לא' והוא ממשיך, זה אונס. מעשה האונס נבחן ב3 משקפות שונות :

1. הציבור- במחקר שנעשה על נשים, הראו בפני הנבדקות 7 תסריטים שונים שעפ"י כל התסריטים רואים גבר שכופה את עצמו על אישה אחרת. שאלו את הנשים כמה מכל התסריטים זה אונס? (כל התסריטים אונס, לכן התוצאה צריכה להיות 100%), התוצאה הייתה- שרק 54% מהנשים טענו שכלל הסיטואציות זה אונס. התשובה העיקרית לתשובה של הנשים זה מידת ההיכרות בין ה2 כשה2 הכירו הכרות קודמת ובמיוחד כאשר קיימו יחסי מין קודמים בהסכמה, הסבירות שהמעשה יוגדר כאונס הוא הרבה יותר נמוך מאשר מדובר בין זרים שלא קיימו יחסי מין. המסקנה של המחקר זה שאם אי פעם קיימת יחסי מין עם גבר בהסכמה, את לעולם לא יכולה להגיד לו לא.

2. מערכת אכיפת החוק- עפ"י מערכת זו יש 2 סוגי אונס :

*האונס הפשוט- יש היכרות קודמת בין ה2, המעשה לא בוצע באלימות או איומים, ורק שניהם היו בסיטואציה. מרבית הנשים במקרה זה לא הולכות להתלונן כי הן לא יודעות אם זה היה אונס. אם הן הולכות להתלונן לרוב המשטרה לא תחקור, אם המשטרה תחקור לרוב לא יוגש כתב אישום, אם יוגש כתב אישום- לרוב הוא יזוכה, אם הוא לא יזוכה ויורשע, הסבירות שיוגש עליו מאסר בפועל היא אפסית.

*האונס החמור- מחייב אי היכרות קודמת, המעשה לווה באיומים/אלימות ולעיתים יש יותר מאדם אחד בתמונה, בסיטואציה הזו אין מחלוקת, וכמעט באופן גורף 100% מהנשים הולכות להתלונן. במקרה זה המשטרה תעשה הכל כדי לתפוס את הנאשם, ואם הוא יורשה- יוטלו עליו הרבה שנות מאסר.

3. קורבנות- במחקר שנעשה בקרב 529 סטודנטיות לתואר ראשון במדעי החברה, הן נשאלו כמה מהן אי פעם אולצו לקיים יחסי מין בניגוד לרצונן או הסכמתן. התשובה הייתה 16% אמרו שזה קרה. לאחר מכן הן נשאלו שאלה אחרת, כמה מהן נאנסו? והתוצאה- 2%.

זה אומר, שאחת מתוך שבע נשים שעוברת אונס- מגדירה זאת כאונס, וה6 האחרות לא מגדירות.

מאמר טיפול לנפגעי סמים ולמערכת אכיפת החוק- חיה מיכל
מסקנת המחקר היא שיש לשלב בכל הקשור לעברייני סמים בין ענישה לטיפול.
מסתבר שכל חברה שניסתה להילחם בתופעת עברייני סמים- כשלה. וכל עוד יש ביקוש, תמיד יש היצע.
יש 2 דרכים להילחם בעברייני סמים :

1. **להילחם בהם בכל דרך** (להעניש, להרחיב וכו')
2. **לבצע צמצום נזקים** (מונח סוציולוגי- הבנה שאין מה לעשות אז לפחות בואו לא נגדיל את הנזק..
דוגמא: חלוקת מזרקים, כדי שלא ידביקו אחד את השני באיידס או נחלק להם מזרקים)
*את 2 המטרות ניתן להשיג באמצעות שילוב של מערכת אכיפת החוק עם טיפול. לכאורה ענישה וטיפול זה דבר והיפוכו, זה סותר מכיוון שבעוד שבענישה מרחיקים את האדם מהחברה, בטיפול אנחנו מקרבים אותו. כשמדובר בסמים- הקושי האמיתי של מערכת אכיפת החוק זה לאתר את העבריינים, כי בשונה מכל העברות, פה מדברים על רצון הדדי- אחד רוצה למכור ואחד רוצה לקנות. לכן כשמדובר בעבירות שיש רצון הדדי, הללו מכונות עברות חשיפה= כלומר המשטרה צריכה להפעיל משאבים ומודיעין כדי לחשוף את אותן עברות
כשמדובר על סמים אנחנו מדברים על 2 סוגים :

1. **סמים שניתנים עם מרשם רופא**: הללו מכונים תרופות ולא סמים.
2. **סמים שנלקחים ללא מרשם**: הללו מכונים סמי רחוב.
מרבית החברות המודרניות נוטות לראות באדם המכור כחולה ולא כעבריין ולאן לרוב מעדיפות לשלוח אותו לטיפול. יש מעט מאוד חברות שישלחו אדם מכור לשנים בבית סוהר.
שמדובר על עברייני סמים ניתן לעשות חלוקה ל3 סוגים: **טבלה לעשות**

1. **סוחרי הסמים שהם עצמם לא משתמשים** והם סוחרים רק לשם בצע כסף.
2. **סוחרי הסמים שהם עצמם מכורים** לסמים, והם מוכרים סמים כדי לרכוש סמים לעצמם.
3. **המשתמשים**
כשמדובר בענישה, לגבי הקבוצה הראשונה- אין מחלוקת כש כלפיהם צריך לנהוג ביד קשה, אולם לא בטוח שצריך לעשות את אותו הדבר לגבי 2 הקבוצות האחרות.
בישראל עד 1990 כשאדם היה מכור לסמים, ניתן היה לאשפז אותו בכפייה בבית חולים לחולי נפש. מאז זה בוטל. היום אפשר לאשפז אותו במוסד גמילה.
יש לנו 3 אופציות של שילוב הטיפול במערכת אכיפת החוק :

1. **טיפול כתחליף להעמדה לדין**
2. **טיפול כתחליף למאסר**- המדינה הגישה כתב אישום, נמצא אשם ע"י בית המשפט וצריך להטיל עליו עונש, ולכן בית המשפט נותן לו הזדמנות ובמקום לשלוח אותו למאסר- הוא ישלח אותו לגמילה. אם וכאשר הוא יעמוד בגמילה, בית המשפט ייתן לו עונש שלא כולל רכיב מאסר
3. **טיפול במסגרת מאסר**- כלומר, הוגש נגדו כתב אישום, בית המשפט העניש ושלח למאסר, ובתוך המאסר הוא מקבל טיפול – מחלקה שנקראת "נס"= נקיים מסמים.
השימוש במאסר לאו דווקא עוזר... כי לפעמים גם אחרי מאסר ימשיכו להשתמש.

פשע מאורגן

הפשע המאורגן התחיל להתפתח בארה"ב ב1924, בשנה זו ארה"ב הוציאה את חוק היושב שקבע שאלכוהול אסור לפי חוק, לכן אוכלוסיות מסוימות ראו בזה פוטנציאל כלכלי טוב והחלו לסחור באלכוהול.. כתוצאה מזה 2 דברים קרו :

1. האלכוהול נשאר בדיוק כמו לפני החוק- לא הפסיקו להשתמש,
2. המדינה כבר לא הרוויחה כסף מזה.

לאחר שאלכוהול הפך להיות שוב חוקי- אותן משפחות היו צריכות להתפרנס ממשו, אז היה להם סמים, הימורים, נשק, נשים וזה היה הסחר החדש שלהם.
אותן משפחות ישבו בעיר ניו יורק ולאט לאט הן התפתחו ל12 ערים גדולות בארה"ב.
אותן משפחות קראו לעצמן "מאפייה"- "קאפו" היה ראש משפחה, הוא נקרא גם בוס וזה שהיה נותן הוראות לכל אלה שתחתיו. "קוזה נוסטרה" היה הבוס של כל הבוסים.
"סרפייס"- אחמ"שים, מפקחים, מתחת לקאפו, עובדים- החיילים.
אם כן מדובר במבנה ארגוני היררכי דמוי צבא- יש נורמות נוקשות ומי שמפר עובר עינויים, כריתות איברים, ומוות. הנורמה החזקה ביותר- ה לא לספר מה קורה בתוך הארגון.
"מי שמזמר- משול כמת". במוקדם או במאוחר המשפחה תשיג אותך..
בין הפשע המאורגן בארה"ב לבין המשטרה קיים קשר הדוק, המאפייה הייתה תומכת בנציגי מפלגות מסוימים ובמקביל – הייתה דואגת לחבל בנציגים מתחרים, כאשר אותו נבחר היה עולה לבחירות הוא היה נותן הוראה למשטרה לא להתערב בענייני המאפייה. בנוסף לכך, המאפייה דואגת 'לציפר' כלכלית את המשטרה, למשל נמצא בפילדלפיה שהמאפייה מעבירה למשטרה כל חודש סכום של 152 אלף דולר, ההערכה היא שהמאפייה גורפת לכיסה סכום של למעלה מ49 מיליארד דולר בשנה. הפשע המאורגן, כיום בארה"ב, כולל בתוכו עבירות של סמים, הימורים ובעיקר סחר בנשים. אותו פשע מאורגן ובעיקר סחר בנשים התפתח גם למדינות נוספות.
כך, הערכה היא שבקמבודיה נסחרו כל שנה למעלה מ200 אלף נשים מרביתן מתחת לגיל 14.
בנפאל מספר דומה, בתאילנד 50 אלף. לגבי ישראל- השאלה שעולה במחלוקת היא האם יש פשע מאורגן בישראל! הפשע המאורגן התחיל בגלל ההוצאה לפועל, אנשים הבינו בדרך הקשה שהמערכת המשפטית החוקית לא נותנת להם מענה במקרה שחייבים להם כסף, על כן עבריינים,

רכשו את אותם צ'קים ללא כיסוי במחיר נמוך ובדרכים אלימות דאגו לגבות אותו- כך התחיל הפשע המאורגן. ב-2006 הפשע המאורגן בישראל קיבל תנופה והוא התגלה בדמות שלא הכרנו- ב-1990, החלה עלייה מאוד גדולה מברית המועצות, הרוסים, כשהגיעו לפה למעלה ממיליון רוסים אין ספק שהם הביאו איתם דברים טובים, ולצד זאת גם דברים רעים, אחד הדברים האלה זה משהו שלא הכרנו קודם במדינת ישראל- וזה סחר בנשים, אותן נשים הוחזקו בתנאי כליאה בניגוד לרצונן והסכמתן, נאנסו, הוכו ונמנע מהן לצאת. הן אוימו שאם הן ילשינו- יהרגו את המשפחה שלהן. ב-2006 בעקבות ארגונים פמיניסטיים היה מצב מאוד תוסס במדינת ישראל סביב הנושא הזה, והכנסת בעקבות כך חוקקה 2 חוקים רלוונטיים :

1. 374 א' חוק העונשין- קובע עונש של עד 20 שנות מאסר בשל חטיפה למטרת סחר

2. 375 א' חוק העונשין- עונש של עד 16 שנות מאסר, למי שמחזיק אדם בתנאי כליאה למטרות זנות.

אלה שנתפסו והועמדו לדין בגין סעיפים אלה, הוטל עליהם עונש של בין עבודות שירות לבין 5 שנות מאסר, כלומר, גם על העברייני הכבד ביותר הוטל עונש של פחות משליש מהעונש המקסימלי. כיום הפשע המאורגן בא לידי ביטוי בצורות שונות, יש פשע מאורגן מהמגזר הערבי שכולל גניבות רכבים, *עוד דרך של פשע זה שכפולי רכבים.

משטרה

כל תפקידם זה חקירה. בארה"ב קיימת הלכה מנחה בעניין החקירה שמכונה "**הלכת מירנדה**", הלכה זו קובעת שאם המשטרה השיגה ראיה פסולה זה אומר שהראיה לא קבילה. הם מכנים זו פרי העץ המורעל, כלומר לא רק שהראיה היא פסולה, אם השגנו ראיות נוספות באמצעות אותה ראיה- גם הן פסולות. בארץ זה לא קיים, כלומר במדינת ישראל אם המשטרה השיגה ראיה פסולה או בדרך לא חוקית- הראיה קבילה. יחד עם זאת ההלכה הזו של ישראל לא קיימת בנושא של האזנת סתר- אם המשטרה ביצעה האזנת סתר פסולה- הראיה פסולה, כלומר בהאזנת סתר בישראל קיימת "הלכת מירנדה". האזנת סתר פסולה זה אומר שאף אחד מהצדדים לא יודע על ההאזנה. רק נשיא בית משפט מחוזי רשאי לאשר האזנת סתר. אם זאת אצלנו התקבלה **הלכה שנקראת "יששכרוב"**, על פי הלכה זו- חייל סדיר נתפס משתמש בסמים, בחקירה שלו לא סיפרו לו על זכותו להיוועץ עם עורך דין והוא הודה, לאחר מכן שמונה לו עורך דין העורך דין ביקש לפסול את ההודיה, ובית המשפט פסל את הראיה. ההלכה אומרת שכל מקרה הוא לגופו, וככל שהעבירה חמורה יותר- כך בית המשפט פחות ייטה לפסול אותה. למעשה החקירה המשטרית יכולה להתבצע במספר אופנים :

1. **תשאול-** החוקר/שוטר יושב מול הנחקר ושואל אותו שאלות.
 2. **חיפושים-** באופן גס מחלקים את החיפושים ל-2 סוגים שונים :
 - חיפוש חיצוני : חיפוש שאינו פולשני, לא חודרים לגופו של האדם. דגימת אצבע, רוק, שתן וכו'. שאדם מתנגד לביצוע חיפוש זה, הרי שבסמכותו של שוטר להפעיל כוח סביר לביצוע חיפוש.
 - מסי צורות לחיפוש זה : נגיעות על הגוף, חיפוש בכלים(תיקורכב) של האדם, ובבית.
 - חיפוש פנימי : פולשנית. בדיקת דם, רנטגן, ריקטלית, זרע וכו'. שאדם מתנגד לביצוע חיפוש זה, הרי שחייבים צו של בית משפט לצורך ביצוע חיפוש. אין להפעיל כוח.
 3. **עיכוב-** מניעה תזוזה מהאדם לצורך זיהוי פרטים. אם השוטר מבקש ת.ז. למשל ואין- מותר לו לעכב אתכם לתחנה. העיכוב מוגבל עד 3 שעות. אם האדם מנסה לברוח- לשוטר יש סמכות מעצר. עיכוב יכול להיות גם ע"י אדם פרטי- אם אדם פרטי מזהה אדם שביצע עבירה או מנסה להימלט מביצוע עבירה יש לו סמכות לעכב אותו, ואם האדם מתנגד לעיכוב, מותר לאדם המעכב להפעיל כוח סביר. לשוטר בעיכוב אין סמכות להפעיל כוח. כי אם מתנגדים לשוטר יש לו סמכות רחבה יותר- והיא סמכות המעצר. סמכות המעצר כוללת בתוכה את האפשרות להשתמש בכוח.
 4. **מעקבים-** ההתחקות אחר אדם. עוקבים עד שתופסים אותו.
 5. **Hot Spots** : אם המשטרה יודעת שמקומות מסוימים הינם יותר מועדים לפורענות, הרי שתציב שם יותר משטרה. **Hot Time** : אם יש זמנים מסוימים שיותר מועדים לפורענות, המשטרה תציב יותר שוטרים.
 6. **מעצרים-** יש הבחנה בין 3 מעצרים :
 - מעצר ראשוני- מעצר שמתבצע עכשיו ע"י שוטרים והם יכולים להחזיק את החשוד פרק זמן מסוים עד הבאתו לשופט, 24 שעות, אחרי 24 שעות אם לא הגיע לשופט- המעצר לא חוקי, והמשמעות היא שמותר לו לברוח (אבל הוא לא באמת בורח כי המעצר לא חוקי).
 - מעצר ימים- מעבר ל-24, אם רוצים להאריך את המעצר, חייבים בצו שיפוטי, לכן מבקשים מהשופט שימשיך את מעצרו לתקופה מקסימלית של 15 יום, במידה והחקירה לא הסתיימה תוך 15 יום ניתן לשוב ולבקש מבית המשפט להאריך את המעצר ל-15 יום נוספים. למה המשטרה רוצה להשאירו עצור לצורך חקירה ולא בבית? **3 סיבות :**
 - *מסוכנות- ככה שהעבירה יותר חמורה כך היא מצביעה על יותר מסוכנות.
 - *שיבוש הליכי משפט- שלא יברח.
 - *ביצוע פעולות חקירה שלא ניתן לעשותן אלא כשאדם עצור. למשל מדובב- זהו שוטר שנכנס למעצר ומתחזה לעברייני ונכנס עם מכשיר הקלטה.
- ב2 השלבים הראשונים האדם נחשב כחשוב, זכויותיו נמוכות משל נאשם וזה בא לידי ביטוי שאין לו זכות לעיין בחומר החקירה.**
- מעצר עד תום ההליכים (מעת"ה)- הדרגה שבה החשוד הופך להיות נאשם, וכשהוא נאשם יש לו זכות לעיין בחומר החקירה, למרות שהחקירה הסתיימה ושהוא לא יכול לשבש הליכי

חקירה, ישנם מקרים שהמשטרה מבקשת להשאירו עצור עד לתום המשפט- במשפט שומעים עדויות נוכחות והוא כבר נאשם. מעצר זה מוגבל ל 9 חודשים, אם תום הזמן הזה המשפט לא מסיים- רק בית המשפט העליון רשאי להעריך את המעצר 90 יום בכל יום ללא הגבלה.

רצח

אחת העבירות הכי אוניברסליות. למעשה אין שום חברה שלא אוסרת סוגים מסוימים של הריגה. אפילו בשבטים שגם שם אין משטר- גם שם אסור להרוג את בני שבטך.

בהקשר של המתה עושים הבחנה בן 2 סוגים :

1. **פלילית**- המתה שדורשת יסוד נפשי מסוים, כוונת תחילה, רשלנות וכו'
2. **לא פלילית**- הכוונה שמעניקה לאדם פטור או הצדקה למשל הגנה עצמית, קטינות, חולי נפש... גם כאשר מדובר בהמתה פלילית, ואדם מורשע ברצח, עדיין תמיד המעשה הזה הוא סוג של הבנייה חברתית, כך שקבוצות מסוימות יכולות להגדיר את המעשה שהוא לא רצח. למשל: במלחמה שחייל ירה בכוונה כדי להרוג אדם אחר, יתכן בקרב אותה חברה של החייל שזה לא רצח, אבל הצד השני יגיד שזה רצח.

מאפייני רצח :

1. **להט הרגע**- מרבית המקרים של אנשים שנטולים חיים, עושים זאת מתוך דחף אימפולסיבי ולא מתוך מעשה מתוכנן.
2. **קרבה אינטימית**- ככל שאנשים יותר קרובים ויותר אוהבים כך הסיכוי לרצח גדל. הסיבה הראשונה היא יותר טכנית: עם האנשים הקרובים אתה מבלה יותר זמן. סיבה מהותית: לאנשים קרובים ובמיוחד אלה שאתה אוהב אתה מפתח רגשות ולמעשה ככל שאתה יותר אוהב אדם, באותה מידה אפשר לשנוא.
3. **רציונליזציה**- כל אלה שמבצעים רצח נוטים להצדיק את מעשיהם (רצחתי כי היא בגדה, כי תפסו חניה...).
4. **דמיון**- יש דמיון בין הרוצח לנרצח. בארה"ב שחורים רוצחים שחורים ולהפך. אתה תרצח אדם שקרוב אליו מבחינת נתונים.
5. **גברים**- רצח זו התנהגות גברית. 90% מהרוצחים הם גברים. 10% מהנשים הרוצחות היא רוצחת גבר.
6. **עוני**- יש קשר מובהק בין עוני לבין רצח. עניים רוצחים יותר מעשירים.
7. **מדינות**- יש הבחנה בהבדלי הרצח בקרב מדינות שונות. בברזיל שיעורי הרצח הם הגבוהים בעולם. במצרים הנמוכים בעולם. יש טוענים שהסיבה היא עוני. שיעורי הרצח בארה"ב בין הגבוהים. במדינת ישראל, שיעורי הרצח יחסית נמוכים.
8. **ישראל**- הסיבה העיקרית היא אהבה. סעיף 300 א', מי שהורשע ברצח- עונשו מאסר עולם בלבד. הנרצח ימו חוק יסוד של נשיא המדינה, מקנה לנשיא סמכות לקצוב את עונשם של העבריינים. כל מי שהורשה ברצח יכול לפנות לנשיא ולבקש ממנו לקצוב את העונש, ואם הנשיא עושה זאת זה לרוב לתקופה שבין 25-30.

פסק דין סימן טוב- הייתה לו חברה והם החליטו להיפרד אבל להישאר ידידים. אחרי תקופה אותה בחורה התחילה לצאת עם מישהו חדש, והבחור ביקש ממנה לנתק את הקשר עם סימן טוב, כשהיא סיפרה זאת לסימן טוב הוא הגיע אליה הביתה ורצח אותה. בית המשפט העליון קבע שכדי להיות מורשע לרצח במדינת ישראל יש צורך ב 2 קריטריונים :

1. החלטה להמית- שהחלטת להרוג מישהו שימות.
2. העדר קנטור- קנטור=התגרות. אם אדם מתגרה בכסמקנטור אתכם, ובגלל זה הרגתם אותו- זה לעולם לא יהיה רצח. המבחן של התגרות לא נבחן בעין סובייקטיבית אלא אובייקטיבי. כלומר, האם אדם סביר באותן נסיבות יכול להגיע לידי קנטור ? בית המשפט קבע שלא מדובר על קנטור בפסק דין זה.

פסק דין סגל- זוג שבועיים לפני חתונה, האישה מחייגת לגבר שיגיע אליה, הוא הגיע מבוהל, שהגיע אליה היא סיפרה לו שהיא החליטה לבטל את החתונה מהסיבה שהיא התאהבה באחר ותוך כדי שהיא מדגימה לו ריקודים חדשים שהיא למדה תוך כדי שהיא רוקדת לו. הוא באותה שנייה הלך למטבח הביא סכין ודקר אותה 7 דקירות. ההחלטה להמית לא הייתה המחלוקת כי הוא החליט. השאלה הייתה על הקנטור. 2 שופטים קבעו שלא מדובר על קנטור. דעת המיעוט קבע שבנסיבות האלה, דמו ודמה של הישראלי המצוי יכול להגיע לנקודת רתיחה ולכן זה קנטור.

פסק דין אזואלוס- זוג נשוי. לגבר הוגנבה שמועה לפיה לאשתו יש רומן עם השכן, הוא שאל אותה אם זה נכון והיא הכחישה, יום אחד הגבר בחר לשוב מוקדם מהרגיל ומצא את אשתו למטה בתוך המכונית של השכן עם השכן מבלי לעשות כלום, רק ישבו ברכב, הגבר הסתובב והלך. הבעיה שהשכן והאישה התחילו לנסוע בקצב הליכתו של אזואלוס לצידו וכשהוא הסתכל עליהם- התנשקו. בתגובה אזואלוס הוציא אקדח אותו הוא נשא ברישיון וירה בכל אחד כדור בראשו. יש החלטה להמית, ולגבי הקנטור הדעות היו חלוקות- דעת הרוב קבע כשאדם רואה את בת זוגו בוגד בו מול העיניים זה קנטור.

קנטור משמעותו זה שהרצח הומר לעבירת הריגה.